

commissie voor de milieueffectrapportage

Burgemeester en Wethouders van Den Haag
d.t.k. Dienst Stadsbeheer, afdeling milieu
Postbus 12651
2500 LP Den Haag

uw kenmerk
DSB/2001.12754

uw brief
22 mei 2001

ons kenmerk
1172-17/Od/mw

onderwerp
Richtlijnenadvies MER Multiplexbioscoop
Spuimarkt Den Haag

doorkiesnummer
(030) 234 76 22

Utrecht,
12 juli 2001

Geachte college,

Met bovenvermelde brief heeft u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹ over de multiplexbioscoop aan de Spuimarkt, dat door de initiatiefnemer Pathé Theatres B.V. zal moeten worden opgesteld. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in De Posthoorn van 16 mei 2001².

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies aan. Het is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuumstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

De Commissie is van mening dat de startnotitie al veel voor het MER relevante informatie bevat en dat op grond van de waarschijnlijk betrekkelijk geringe invloeden van de voorgenomen activiteit in het stadscentrum een milieueffectrapport van beperkte omvang op zijn plaats is.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

Dit advies richt zich vooral op de extra onderwerpen die in het MER aan de orde moeten komen, d.w.z. aanvullend op de onderwerpen die in de startnotitie al worden aangegeven.

Doel

De startnotitie gaat voldoende in op de aanleiding. Ook wordt in de startnotitie het doel van het voornemen aangegeven. Elementen hieruit zijn:

- de verbreding van het aanbod aan activiteiten in het gebied Spuimarkt;
- de bevordering van aantrekkelijkheid en veiligheid in en om de Spuimarkt.

In het MER geeft de omschrijving van het doel ook aan in welke mate alternatieven aan de orde zijn. Op basis van de startnotitie leidt de Commissie bijvoorbeeld af dat het niet aan de orde is om met andere middelen dan een multiplexbioscoop de aantrekkelijkheid en veiligheid in en om de Spuimarkt te bevorderen.

Het MER moet een duidelijke uiteenzetting geven van het hoofddoel en de neven-doelen bij het voornemen; daarbij kan worden aangesloten bij doelen van de gemeente (Binnenstadsplan) en maar moeten ook de doelen van Pathé helder worden.

Ten aanzien van de verbreding van het aanbod van activiteiten en ten aanzien van de veiligheid dient het MER in ieder geval een beschrijving te geven van de huidige situatie aan de Spuimarkt.

Besluitvormingskader

De startnotitie gaat al uitgebreid in op de achtergronden van het voornemen en het gemeentelijk beleid tot dusverre. In de startnotitie ontbreekt een verwijzing naar het "regionale leisure-onderzoek" van Haaglanden. De stand van zaken moet in het MER vermeld worden met nadruk op de consequenties voor dit initiatief. In het MER moet worden aangegeven of het studiegebied een speciale status in het beleid heeft of krijgt, bijvoorbeeld:

- als beschermd archeologisch monument, op grond van de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke of provinciale monumentenverordening;
- op grond van de Nota Belvédère: de locatie valt onder de hierin aangemerkte cultuurhistorisch waardevolle stadskernen, waar een actief beleid ter stimulering van de beleving van de historische identiteit wordt bepleit.

Geef aan welke besluiten nog genomen moeten worden na het vrijstellingsbesluit om de multiplexbioscoop te kunnen laten werken (bouw- en opbrekvergunning, milieuvergunning, gebruiksvergunning), welke planning hiervoor is gedacht en welke instanties hier bij betrokken zullen worden of zijn.

Locatie

Aan de bepaling van de locatie Spuimarkt is het nodige onderzoek voorafgegaan, zo blijkt uit de startnotitie⁵. Het MER kan hierop teruggrijpen en moet de voor- en nadelen van de onderzochte locaties voor het milieu aangeven, opdat de gemeenteraad die kan betrekken bij een besluit over vrijstelling conform artikel 19 Wet ruimtelijke ordening.

Ook moet kort worden aangegeven welke andere argumenten en motieven een rol spelen bij de voorkeur voor de locatie Spuimarkt. Hier biedt de startnotitie goede informatie over.

⁵ De startnotitie vermeldt dat het eigendom van een voormalige bioscoop voor Pathé een overweging is om hier een nieuw initiatief te ontwikkelen. Aangezien dit eigendom zich niet bevindt in het blok waarvoor het initiatief tot de multiplexbioscoop wordt ontwikkeld, acht de Commissie dit geen argument om te onderbouwen dat er geen locatiealternatieven aan de orde zijn.

Formule

Alle activiteiten die in het bioscoopcomplex voorzien worden (dus bioscoop, detailhandel, horeca) moeten worden vermeld, met hun aard, omvang en openingstijden. De startnotitie vermeldt dat Pathé het principe van variabele aanvangstijden hanteert. Dit is in verband met de spreiding van het verkeer dat de bioscoop zal aantrekken een belangrijk gegeven. Het MER zal moeten aangeven of deze formule op basis van bezoekersaantallen en bezoekgedrag bij Pathé kan worden heroverwogen, dan wel of het een keihard uitgangspunt voor het initiatief is. Als de mogelijkheid van gelijke aanvangstijden wordt opengehouden, dan zal het MER ook de verkeersstromen bij die formule moeten beschrijven.

Verkeer en parkeren

Het MER moet aantal, ligging en bereikbaarheid van de ov-haltes aangeven, de parkeerplaatsen en de fietsenstallingen. Een in- en uitgang via de tramtunnel wordt overwogen; de ontsluiting(-svarianten) voor voetgangers moeten worden aangegeven. Hoe wordt in de stallings- en parkeerbehoefte voorzien op normale momenten en op piekmomenten⁶? De startnotitie geeft op basis van het Bezoekersonderzoek Binnenstad Den Haag aan dat een relatief hoog aandeel van de bezoekers het openbaar vervoer zal gebruiken. Het MER zou die voorspelling aan de hand van de ervaringen met andere multiplex- en megaplexbioscopen (bij voorkeur in Nederland) nader moeten onderbouwen. Als er toch vraagtekens zijn te plaatsen bij de modal split (de verdeling over de verkeersmodaliteiten) dan zou het MER ook een worst case moeten beschrijven (inclusief doorwerking eventuele worst case als de formule ter discussie zou kunnen komen) plus de milieugevolgen daarvan. Daarbij is ook de vraag aan de orde of er extra voorzieningen (toe-/afvoerwegen, parkeerruimte) nodig zullen zijn bij die worst case situatie.

Leefbaarheid, archeologie en gebouwde omgeving

Het MER zou de betekenis van het bioscoopcomplex voor de stedenbouwkundige omgeving moeten beschrijven, zowel vanuit het verleden als voor de toekomstige situatie. Ook zou het inzicht moeten verschaffen in de maatregelen ter bevordering van de leefbaarheid en sociale veiligheid. Het moet beschrijven hoe bij de afbraak van de bestaande bebouwing en de bouw van de multiplexbioscoop wordt omgegaan met eventuele historische resten in en onder het huidige gebouw; speciale aandacht is daarbij nodig voor resten van de joodse geschiedenis.

Ontwikkeling natuurwaarden

Het MER moet aangeven welke “kleinschalige natuurwaarden”⁷ kunnen worden ontwikkeld en hoe. Speciale aandacht is nodig voor de vleermuissoorten die in het gebied zijn waargenomen: voor de soorten onder de Habitatrichtlijn en voor de doelsoorten van het natuurbeleid gelden verschillende beschermingsregimes. Maar het MER zou niet alleen in moeten gaan op de vraag in hoeverre deze beschermde soorten kunnen worden ontzien; het zou ook moeten aangeven of het mogelijk is om, zonder dat conflicten met de gebruiksfuncties ontstaan, voorzieningen kunnen worden aangebracht ten behoeve van de vleermuisen, zoals open spouwruimten.

⁶ Situatie met 85% bezetting van de multiplexbioscoop met een hoge parkeerbehoefte, en een maximale samenloop met andere drukte (inclusief winkelen).

⁷ Zie de startnotitie, blz. 23 in § 4.4.

Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

In dit geval ziet het ernaar uit dat er niet veel verschillen hoeven te bestaan tussen het voorkeursalternatief en het mma. De Commissie adviseert om eerst het mma te formuleren en vervolgens aan te geven in hoeverre het voorkeursalternatief daarvan afwijkt en waarom. Als belangrijkste elementen voor het mma ziet de Commissie: verkeer en parkeren, duurzaam bouwen (incl. laag energiegebruik) en "vleermuisvriendelijke" constructies.

Milieuaspecten

In afwijking van wat in de startnotitie staat blijken er wel natuurwaarden op en rond de locatie te bestaan (namelijk de vleermuispopulaties). De bestaande populaties, plus de gevolgen van de alternatieven voor deze populaties, moeten in het MER worden aangegeven.

Veiligheidsaspecten zullen waarschijnlijk ook een rol (moeten) spelen bij de beoordeling van de artikel-19-aanvraag. Die hoeven niet noodzakelijk onderdeel te vormen van het MER. De Commissie denkt echter dat het voor een totaalbeoordeling zinvol is om in of bij het MER (globaal) inzicht te verschaffen hoe bij ernstige ongelukken bezoekers het gebouwencomplex kunnen verlaten.

Voor de overige milieuaspecten kan de beschrijving worden gebaseerd op wat de startnotitie aangeeft.

Vergelijking van alternatieven

De Commissie onderschrijft dat het "nulalternatief" in dit geval alleen als referentie zal dienen. De milieueffecten van die referentie, van het mma en van het voorkeursalternatief moeten onderling worden vergeleken. Die vergelijking moet inzicht geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de milieugevolgen verschillen. De vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

Leemten in informatie en evaluatieprogramma

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan, wat hiervan de reden is en in hoeverre die op korte termijn kunnen worden verminderd;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit en welke consequenties daaraan moeten worden verbonden.

De gemeente moet bij de vrijstellingsbeslissing aangeven hoe en wanneer een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat Pathé in het MER al een aanzet voor zo'n evaluatieprogramma geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de leemten in kennis en het evaluatieonderzoek.

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de kern van het MER, d.w.z. van:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- de belangrijke leemten in kennis.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
multiplexbioscoop Spuimarkt Den Haag